YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

8 päivänä maaliskuuta 1995 *

Asiassa T-493/93,

Hansa-Fisch GmbH, saksalainen yhtiö, kotipaikka Schenefeld (Saksa), edustajanaan alun perin asianajaja Heinrich-Werner Goltz, Hampuri, sitten asianajaja Rafael Barber-Llorente, Hampuri,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen osaston virkamiehet Thomas van Rijn ja Ulrich Wölker, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Georgios Kremlis, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jossa vaaditaan, että tuomioistuin kumoaa komission päätöksen, jolla se on kieltäytynyt toimittamasta Marokon viranomaisille kantajan kalastuslisenssihakemusta Euroopan talousyhteisön ja Marokon kuningaskunnan merikalastussuhteita koske-

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

van neuvoston 23 päivänä kesäkuuta 1988 antamalla asetuksella (ETY) N:o 2054/88 (EYVL L 181, s. 1) ja neuvoston 19 päivänä joulukuuta antamalla asetuksella (ETY) N:o 3954/92 (EYVL L 407, s. 1) hyväksymän sopimuksen I liitteen mukaisesti,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: puheenjohtaja K. Lenaerts, tuomarit R. Schintgen ja R. García-Valdecasas,

kirjaaja: H. Jung,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 30.11.1994 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Oikeudelliset seikat

1 Espanjan ja Portugalin Euroopan talousyhteisöön liittymistä koskevan sopimuksen, allekirjoitettu 12 kesäkuuta 1985 (EYVL L 302, s. 9, jäljempänä liittymisasia-

kirja), liitteenä olevan asiakirjan liittymisehtojen keskenään täysin samanlaisissa 167 ja 354 artikloissa todetaan seuraavaa:

1. Yhteisö vastaa näiden valtioiden kolmansien maiden kanssa tekemistä kalastussopimuksista liittymisestä alkaen.

2. Niihin näiden valtioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin, jotka johtuvat 1 kohdassa tarkoitetuista sopimuksista, ei vaikuteta sinä aikana, jona näiden sopimusten määräykset pidetään tilapäisesti voimassa.

3. Neuvosto antaa määräenemmistöllä komission ehdotuksesta mahdollisimman pian ja joka tapauksessa ennen 1 kohdassa tarkoitettujen sopimusten voimassaolon päättymistä niistä johtuvat, kalastustoiminnan säilyttämisen kannalta aiheelliset päätökset tapauskohtaisesti ja päättää mahdollisuudesta pidentää tiettyjen sopimusten voimassaoloa korkeintaan yhden vuoden kerrallaan.

2 Neuvosto on 23 päivänä kesäkuuta 1988 antamallaan asetuksella (ETY) N:o 2054/88 (EYVL L 181, s. 1, jäljempänä ETY—Marokko-sopimus) hyväksynyt Euroopan talousyhteisön ja Marokon kuningaskunnan merikalastussuhteita koskevan sopimuksen ja antanut säännöksiä sopimuksen soveltamisesta.

3 Neuvosto on 19 päivänä joulukuuta 1992 antamallaan asetuksella (ETY) N:o 3954/92 (EYVL L 407, s. 1), hyväksynyt päämäärältään samanlaisen uuden sopimuksen tekemisen. Tämän sopimuksen 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä todetaan seuraavaa:

"Edellytyksenä sille, että yhteisön laivat voivat harjoittaa kalastustoimintaa Marokon kalastusalueella, on Marokon viranomaisten yhteisön toimivaltaisten viranomaisten hakemuksesta antama lisenssi ..."

Sopimuksen liitteen A.1. kohdassa todetaan seuraavaa:

"Yhteisön toimivaltaiset viranomaiset toimittavat neljä kertaa vuodessa Marokon toimivaltaisille viranomaisille Euroopan yhteisöjen komission Marokossa sijaitsevan edustuston välityksellä luettelon niistä aluksista, jotka hakevat lupaa harjoittaa kalastusta pöytäkirjaan liitetyissä teknisissä tiedoissa kalalajeittain sovituissa rajoissa ..."

4 Hakemuksiaan esittävien yritysten on käännyttävä oman jäsenvaltionsa viranomaisten puoleen (Saksassa Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft, jäljempänä Bundesamt), jotka pitävät huolta siitä, että tekniset edellytykset täytetään, ja välittävät hakemukset sitten komissiolle.

Kanteen perustana olevat tosiseikat

5 Kantaja on saksalainen yhtiö, jonka toimialana on erityisesti kalastusalusten käyttö. Se omistaa De Hoop -nimisen aluksen, jonka avulla se aikoo ETY—Marokko-

-sopimuksen rajoissa kalastaa pitkälläsiimalla Marokon kalastusalueella. Sen takia se esitti erilaisia lisenssihakemuksia komissiolle Bundesamtin välityksellä.

6 Koska sallittu tonnimäärä oli jo ylitetty, komissio kieltäytyi I liitteen perusteella toimittamasta Marokon viranomaisille kantajan esittämiä vuoden 1992 ensimmäistä, toista ja neljättä vuosineljännestä koskevia lupahakemuksia. Sitä vastoin pyyntö saada lupa vuoden 1993 kolmannelle vuosineljännekselle hyväksyttiin tonnimäärän lievästä ylittämisestä huolimatta komission ja Marokon viranomaisten välisten vaikeiden neuvottelujen jälkeen, mikä sai kantajan muuttamaan De Hoop -aluksen varustusta, jotta se vastaisi pitkälläsiimalla kalastamisen asettamia vaatimuksia Marokon rannikon edustalla.

7 Kirjeillään 28.12.1992 ja 1.2.1993 kantaja esitti Bundesamtille vuoden 1993 toiseksi vuosineljänneksi hakemuksen, joka välitettiin komissiolle.

8 Myös komissio neuvotteli kantajan tätä vuosineljännestä koskevasta hakemuksesta Marokon viranomaisten kanssa. Nämä ilmoittivat sille väliaikaisesti, että kyseinen alus voitaisiin sisällyttää tonnimäärään, vaikka tämä taas ylittyisi lievästi. Myöhemmin Marokon viranomaiset edellyttivät, että tonnimäärää on tiukasti noudatettava. Sen takia komissio kieltäytyi sisällyttämästä De Hoop -alusta Marokon viranomaisille toimitettuihin lisenssihakemuksiin vuoden 1993 toiseksi vuosineljännekseksi. Tästä kieltäytymisestä kerrottiin puhelimitse Fiedlerille Bundesamtiin 7.5.1993. Päätös perusteluineen annettiin kantajalle tiedoksi telefaksilla 12.5.1993.

9 Tässä tilanteessa kantaja on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 13.7.1993 toimittamallaan kanteella pannut asian vireille. Esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (neljäs jaosto) määräsi suullisen käsittelyn aloittamispäivän ilman edeltävää näytön vastaanottamista. Kuitenkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi asianosaisia vastaamaan kirjallisesti joihinkin kysymyksiin.

10 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksellä 7.7.1994 asia siirrettiin kolmen tuomarin kokoonpanossa toimivaan neljänteen jaostoon, kun asianosaisia oli kuultu.

11 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin osoitti kirjeellään 18.7.1994 yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön (EY) 21 artiklan 2 kohdan nojalla neuvostolle kaksi kysymystä liittymisasiakirjan 167 artiklan 3 kohdan ja 354 artiklan 3 kohdan tulkinnasta.

12 Neuvosto vastasi kysymyksiin kirjeellään 30.9.1994.

13 Suullinen käsittely pidettiin 30.11.1994. Asianosaiset esittivät suulliset lausumansa ja vastauksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kysymyksiin.

Asianosaisten vaatimukset

14 Kantaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta:

— kumoamaan komission päätöksen kieltäytyä sisällyttämästä HF 571 De Hoop -alusta koskevaa kalastuslisenssihakemusta pitkällä siimalla kalastamista koskevien hakemusten luetteloon, joka toimitettiin Marokon viranomaisille ETY—Marokko-sopimuksen perusteella.

Kantajan vastauksessaan kantaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta lisäksi:

— velvoittamaan vastaajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Komissio vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta:

— hylkäämään kanteen;

— velvoittamaan kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Asianosaisten kanneperusteet ja väitteet

15 Kantaja esittää kanteensa tueksi pääasiallisesti kaksi kanneperustetta. Ensimmäinen on ETY:n perustamissopimuksen 7 artiklan rikkominen siltä osin kuin komissio suhteellisen vakauden periaatteen mukaisesti suosi espanjalaisia ja portugalilaisia kalastajia muiden yhteisön jäsenmaiden kalastajien vahingoksi. Toinen oikeudellinen peruste on perustellun luottamuksen suojan periaatteen loukkaaminen siltä osin kuin vastaaja oli vakuuttanut kantajalle tämän olevan Marokon viranomaisille toimitetulla listalla.

Ensimmäinen kanneperuste: perustamissopimuksen 7 artiklan rikkominen

Asianosaisten väitteet

16 Kantaja väittää, että komission kieltäytyminen toimittaa Marokon toimivaltaisille viranomaisille sen hakemusta saada kalastuslisenssi on perustamissopimuksen

7 artiklan loukkaus siltä osin kuin se on seurausta komission syrjivästä käytännöstä, joka suosii espanjalaisten ja portugalilaisten kalastajien hakemuksia muiden jäsenmaiden kalastajien vahingoksi, minkä komissio on itse myöntänyt.

17 Kantaja korostaa, että tämä syrjintä ei perustu ETY—Marokko-sopimukseen eikä valtioiden väliseen sopimukseen, joka koskee yhteisön tällä sopimuksella saamien kalastuskiintiöiden jakoa, eikä suhteellisen vakauden periaatteeseen. Tästä on kantajan vastauksen mukaan seurauksena se, että riidan kohteena olevalla päätöksellä ei ole oikeudellista perustetta.

18 Tässä suhteessa kantaja toteaa ensinnäkin, että ETY—Marokko-kalastussopimuksessa ei suinkaan edellytetä etusijaoikeutta jäsenvaltioiden sellaisten kalastajien lisenssien saannille, jotka perinteisesti kalastavat Marokon vesillä, vaan siinä todetaan yhteisön saaneen kalastusoikeudet, mistä se on suorittanut vastineena 360 miljoonaa ecua, jonka maksaa yhteisö eivätkä vain jotkut jäsenvaltiot. Niinpä koko yhteisön kalastajien täytyisi hyötyä näistä oikeuksista.

19 Toiseksi kantaja toteaa, että mikään "valtioiden välinen sopimus" ei ole jakanut Marokon ja yhteisön välisen sopimuksen mukaan yhteisölle suotuja kalastusmahdollisuuksia, ja kantajan vastauksessaan kantaja vielä toteaa, että neuvostokaan ei ole jakanut näitä mahdollisuuksia, kuten sen edellytetään tekevän yhteisön kalastus- ja vesiviljelyjärjestelmän perustamisesta 25 päivänä tammikuuta 1983 (ETY) N:o 170/83 yhteisön kalavarojen säilyttämisestä ja hoidosta (EYVL L 24, s. 1, jäljempänä asetus N:o 170/83) 11 artiklan mukaan ja 20 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3760/92 (EYVL L 389, s. 1, jäljempänä asetus N:o 3760/92) 8 artiklan 4 kohdan ii alakohdan mukaan. Kantaja arvioi, että ei ole komission asiana toimia neuvoston asemassa ja määritellä ja soveltaa näiden kalastusmahdollisuuksien jakamisen syrjiviä perusteita.

20 Kantaja korostaa kolmanneksi sitä, että komissio ei voi perustella syrjivää käytäntöään viittaamalla asetusten N:o 170/83 ja N:o 3760/92 mukaiseen suhteellisen vakauden periaatteeseen. Kantajan mukaan tätä periaatetta ei itse asiassa voida soveltaa kolmansien valtioiden kuten Marokon kanssa solmittujen sopimusten mukaisten kalastusmahdollisuuksien jakoon näiden kolmansien valtioiden kalastusalueilla. Kantajan vastauksessaan kantaja lisää, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä (asia 46/86, Romkes, tuomio 16.6.1987, Kok. 1987, s. 2671 sekä asiat C-63/90 ja C-67/90, Portugali ja Espanja v. neuvosto, tuomio 13.10.1992, Kok. 1992, s. I-5073) seuraa se, että tämän periaatteen tehtävänä on ainoastaan suojella vanhojen jäsenvaltioiden välisten kalastusoikeuksien jakoa uusien jäsenvaltioiden kuten Espanjan ja Portugalin vaatimuksia vastaan.

21 Lopuksi kantaja toteaa, että komissio ei voi perustella syrjivää politiikkaansa myöskään liittymisasiakirjan 167 artiklan 3 kohdalla (Espanjan osalta) tai 354 artiklan 3 kohdalla (Portugalin osalta). Itse asiassa nämä määräykset velvoittavat ainoastaan neuvostoa antamaan Espanjan ja Portugalin ennen liittymistä tekemien sopimuksien osalta "niistä johtuvat, kalastustoiminnan säilyttämisen kannalta aiheelliset päätökset", mutta näissä määräyksissä ei lausuta mitään siitä, kenen tulee hyötyä kalastustoiminnan ylläpitämisestä. Neuvosto voi joko pidentää Espanjan ja Portugalin tekemiä sopimuksia tai tehdä sopimuksen kyseisen kolmannen valtion kanssa. Jos neuvosto päätyy ensin mainittuun vaihtoehtoon, se säilyttää Espanjan ja Portugalin tilanteen ennallaan yhtä hyvin niiden oikeuksien kuin velvollisuuksienkin osalta. Sitä vastoin jos neuvosto päätyy toiseen vaihtoehtoon, sen on ainoastaan ylläpidettävä näiden sopimusten mukaista kalastustoimintaa. Tässä tapauksessa neuvosto on valinnut tämän toisen mahdollisuuden tehdessään uuden sopimuksen Marokon kanssa. Tämän takia neuvosto on vapaa jakamaan eri jäsenvaltioiden kesken näin tarjotut kalastusmahdollisuudet, koska nämä valtiothan kustantavat yhteisön välityksellä sopimuksen aiheuttamat taloudelliset kulut. Kantaja on siis sitä mieltä, että ratkaisevaa tässä on se, että ETY—Marokko-sopimus on uusi itsenäinen sopimus, eikä Espanjan ja Portugalin aiemmin tekemien kahdenvälisten sopimusten pidennys.

22 Kantaja päättelee, että liittymisasiakirjan määräykset eivät voi olla perustana sille selkeälle etusijalle, joka on myönnetty Espanjalle ja Portugalille jaettaessa Marokon kanssa tehdyn sopimuksen mukaisia kalastusmahdollisuuksia.

23 Lisäksi kantaja toteaa, että sen päättelyn tuloksena ei ole oikeudellinen aukko mitä tulee ETY—Marokko-sopimuksen kalastusmahdollisuuksien jakoa koskeviin arviointiperusteisiin. Tämän jaon tulisi tapahtua kalastuspolitiikkaa koskevista säännöksistä johtuvien yleisten periaatteiden nojalla sellaisina kuin yhteisöjen tuomioistuin on niitä oikeuskäytännössään tulkinnut (edellä mainittu tuomio Portugali ja Espanja v. neuvosto). Kantajan mielestä sopimus Marokon kanssa "luo ... uusia kalastusmahdollisuuksia, joita ei ole käytetty aiemmin yhteisen kalastuspolitiikan yhteydessä" asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan iii) alakohdan tavalla. Siitä kantaja päättelee, että neuvoston kuului antaa määräenemmistöllä komission ehdotuksesta säädöksiä jakomenetelmistä pitäen huolta kaikkien jäsenvaltioiden eduista. Kantajan mukaan se, että komissio myönsi selkeän etusijan Espanjalle ja Portugalille jakaessaan Marokon kanssa tehdyn sopimuksen avaamia uusia kalastusmahdollisuuksia, ei ota huomioon kaikkien jäsenvaltioiden etuja.

24 Komissio myöntää heti antaneensa etusijan ja siis ottaen huomioon näiden maiden esittämien hakemusten lukumäärän myöntäneensä suuren enemmistön Marokon viranomaisille ETY—Marokko-sopimuksen perusteella toimitettavien luettelojen paikoista espanjalaisille ja portugalilaisille aluksille.

25 Komission mukaan sillä on velvollisuus tehdä näin toisaalta liittymisasiakirjan 167 artiklan 3 kohdan (Espanjan osalta) ja 354 artiklan 3 kohdan (Portugalin osalta) perusteella, toisaalta asetuksen N:o 170/83 4 artiklan 1 kohdan ja asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan ii) alakohdan mukaisen suhteellisen vakauden periaatteen perusteella.

26 Mitä tulee Espanjan ja Portugalin liittymisasiakirjan 167 artiklan 3 kohtaan ja 354 artiklan 3 kohtaan, komissio toteaa, että näiden rakenteesta ja erityisesti niiden 1 ja 2 kohdan sekä 3 kohdan vertailusta seuraa se, että 3 kohdan viittaus "niistä johtuvaan kalastustoiminnan säilyttämiseen" voi soveltua ainoastaan Espanjan ja Portugalin kolmansien valtioiden kanssa tekemien kahdenvälisten sopimusten lopullisen päättymisen jälkeisen ajan, ja että tämä "säilyttäminen" voi hyödyttää ainoastaan Espanjaa ja Portugalia. Tässä on kyse itse asiassa "niiden" kalastussopimuksista, toisin sanoen niistä, jotka ne ovat "tuoneet" yhteisöön ja joita ne eivät

enää voi jatkaa kahdenvälisellä pohjalla tämän toimivallan siirryttyä yhteisölle. Niinpä tämä "menetys" täytyy korvata "säilyttämällä" espanjalaisten ja portugalilaisten alusten kalastustoiminta. Tätä liittymisasiakirjan tulkintaa tukee liittymisasiakirjaan liitetty "yhteinen julistus kalastussuhteista kolmansien maiden kanssa", jossa siinäkin viitataan sisäisten neuvotteluasiakirjojen nro 305 (E) 2.5.1985 (Espanjan osalta) ja 259 (P) 7.5.1985 (Portugalin osalta) sisältämiin "suuntaviivoihin".

27 Komissio väittää, että asetusten perusteella päädytään samaan lopputulokseen kuin liittymisasiakirjassa. Asetuksen N:o 170/83 4 artiklan 1 kohdassa ja asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan ii) alakohdassa täsmennetään kummassakin, että kalastusmahdollisuudet jaetaan "jäsenvaltioiden kesken siten, että voidaan turvata kunkin jäsenvaltion kalastustoiminnan suhteellinen vakaus kunkin kyseessä olevan kannan osalta". Ne siis edellyttävät, että komissio ylläpitää yhteisöön "tuotua", kyseisten jäsenvaltioiden Marokon kanssa tekemistä kahdenvälisistä sopimuksista seuraavaa espanjalaisten ja portugalilaisten kalastajien kalastustoimintaa.

28 Komissio on sitä mieltä, että todellisuudessa espanjalaisille ja portugalilaisille kalastajille yhtä hyvin liittymisasiakirjan 167 artiklan 3 kohdasta tai 354 artiklan 3 kohdasta kuin asetuksen N:o 170/83 4 artiklasta ja asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan ii) alakohdasta johdettavissa olevasta suhteellisen vakauden periaatteesta koituvat edut ovat vastapaino niille tästä periaatteesta koituville haitoille, jotka estävät niiltä tämän periaatteen mukaisesti pääsyn tiettyihin yhteisön kalastuskiintiöihin.

29 Komissio toteaa lopuksi, että siltä osin kuin kantaja viittaa väitteissään riidanalaisen päätöksen oikeudellisen perusteen puuttumiseen, kantaja vetoaa uuteen kanneperusteeseen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla, ja tätä kanneperustetta ei saa ottaa tutkittavaksi, koska siihen on vedottu vasta kantajan vastineessa.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

30 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että tässä esillä oleva kysymys koskee sitä, voidaanko Espanjan ja Portugalin liittymisasiakirjan 167 artiklan 3 kohdassa ja 354 artiklassa siltä osin kuin niissä viitataan "(1 kohdassa tarkoitetuista sopimuksista) johtuvaan kalastustoiminnan säilyttämiseen" oikeuttaa perustamissopimuksen 7 artiklan valossa komission käytäntö, jonka mukaan se antaa espanjalaisten ja portugalilaisten kalastajien kalastuslisenssiä koskeville hakemuksille etusijan niissä luetteloissa, jotka se välittää Marokon viranomaisille ETY—Marokko-sopimuksen I liitteen A.1. kohdan perusteella.

31 Aluksi on tärkeää todeta, että kantajan kanne koskee ainoastaan sitä, että häntä on syrjitty suhteessa espanjalaisiin ja portugalilaisiin kalastajiin, eikä siis sitä, että häntä olisi syrjitty suhteessa muihin kuin espanjalaisiin ja portugalilaisiin kalastajiin.

32 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on sitä mieltä, että jotta voitaisiin ratkaista tämä kysymys, on tutkittava liittymisasiakirjan 167 artiklan 3 kohtaa ja 354 artiklan 3 kohtaa (ks. edellä 1 kohta) yhdessä muiden samoissa luvuissa olevien määräysten kanssa ja niiden esitöiden kanssa, jotka ovat ohjanneet näiden määräysten valmistelua.

33 Tulkintaa kaipaava käsite on kalastustoiminta, joka mainitaan Espanjan ja Portugalin kolmansien valtioiden kanssa ennen liittymistään tekemissä kalastussopimuksissa. On huomattava ensinnäkin, että käsite kalastustoiminta — tai vastaava käsite joissakin käännöksissä (esimerkiksi liittymisasiakirjan 349 artiklan 1 kohdassa kalastusalusten toiminta) — on tavallinen liittymisasiakirjan luvuissa ja asetuksessa N:o 3760/92. Tätä käsitettä käytetään kuvaamaan toimintaa, jota tietyn jäsenvaltion kansalaiset ovat jo tosiasiallisesti harjoittaneet.

34 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että jos liittymisasiakirjan laatijat olisivat aikoneet velvoittaa neuvoston säilyttämään koko yhteisön hyväksi näiden sopimuksien mukaiset kalastusmahdollisuudet kuten kantaja väittää, ne olisivat käyttäneet käsitettä kalastusmahdollisuudet kuten ne käyttivät sitä 161 artiklan 4 kohdassa ja 349 artiklan 2 ja 3 kohdassa. Itse asiassa viimeksi mainitussa määräyksessä tehdään selväksi ero käsitteiden kalastusmahdollisuudet ja kalastustoiminta välillä, minkä takia neuvoston on mahdollista määritellä kalastusmahdollisuuksista ja vastaavasti alusten määrästä vallitsevan kalastustoimintatilanteen mukaisesti, mikä tarkoittaa sitä, että kalastustoiminta on tunnistettavien alusten kalastusmahdollisuuksien käyttämisen tulos.

35 Tämän tulkinnan oikeutus saa tukea liittymisasiakirjan esitöistä, joissa sanotaan otsikon "Kahdenväliset suhteet, Espanjan [Portugalin] tekemät kalastussopimukset" alla:

ii) Kokous on ottanut huomioon yhteisöä sen kalastusasioissa kansainvälisissä suhteissa ohjaavat suuntaviivat:

— Yhteisö pyrkii säilyttämään yhteisön tai jäsenvaltioiden kahdenvälisin kalastusta koskevin sopimuksin saavuttamat kalastusoikeudet, elvyttämään yhteisön kalastustoimintaa sekä saamaan yhteisön aluksille uusia kalastusmahdollisuuksia. Yhteisö siis toimii näiden suuntaviivojen mukaisesti *säilyttääkseen espanjalaisten [portugalilaisten] alusten toiminnan ja tarjoaa kolmansille valtioille sopivia vastineita.*

— Kalastustoiminnan suhteellista vakautta kunnioitetaan.

36 Tämä erittely liittymisasiakirjan käsitteistä kalastustoiminta ja kalastusmahdollisuudet saa tukea näiden tai vastaavien muunkielisten käsitteiden käytöstä asetuksessa

N:o 3760/92 ja siinä erityisesti 8 artiklan 4 kohdan ii alakohdassa, jonka mukaan pyyntimahdollisuudet jaetaan jäsenvaltioiden kesken siten, että voidaan turvata kunkin jäsenvaltion kalastustoiminnan suhteellinen vakaus kunkin kyseessä olevan kannan osalta.

37 Edeltävästä seuraa se, että liittymisasiakirjan 167 artiklan 3 kohdassa ja 354 artiklan 3 kohdassa, siltä osin kuin niissä viitataan kalastustoimintaan, velvoitetaan neuvosto säilyttämään kalastustoiminta, jota Espanja ja Portugali olivat harjoittaneet ennen yhteisöön liittymistään tekemiensä kalastussopimusten perusteella.

38 Tästä on seurauksena se, että tarkasteltaessa liittymisasiakirjan 167 artiklan 3 kohdan ja 354 artiklan 3 kohdan käsitettä kalastustoiminta, joka tarkoittaa espanjalaisten ja portugalilaisten kalastajien toimintaa, johon heillä oli oikeus Espanjan ja Portugalin ennen liittymistään tekemien kahdenvälisten sopimusten perusteella on todettava, että heille myönnettiin perustellusti etusija heidän kalastuslisenssejä koskevia hakemuksiansa Marokon viranomaisille välitettäessä, kun on selvää että ETY—Marokko-sopimuksen ei ole väitetty luovan kalastusmahdollisuuksia, jotka olisivat laajemmat kuin ne, joita espanjalaiset ja portugalilaiset kalastajat käyttivät liittymisasiakirjan 167 artiklan 1 kohdassa ja 354 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kahdenvälisten sopimusten perusteella. Tästä seuraa myös se, että komissiolla oli liittymisasiakirjan 167 ja 354 artiklojen perusteella arviointiperuste jaolle, jota neuvosto ei ollut kantajan mukaan tehnyt.

39 Kantaja ei voi väittää tämän ratkaisun rikkovan perustamissopimuksen 7 artiklan kansallisuuteen perustuvan syrjinnän kiellon periaatetta. Itse asiassa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee se (ks. erityisesti edellä mainittu tuomio asiassa Romkes, 23 kohta ja edellä mainittu asia Portugali ja Espanja v. neuvosto, tuomio 13.10.1992, 43 ja 44 kohta; asia C-71/90, Espanja v. neuvosto, tuomio 13.10.1992, Kok. s. I-5175, 28 ja 29 kohta ja asia C-73/90, Espanja v. neuvosto, tuomio 13.10.1992, Kok. 1992, s. I-5191, 34 ja 35 kohta), että on mahdollista ajatella, että ne kalastajat, joilla ei ollut kalastustoimintaa tietyllä alueella, eivät ole

samassa tilanteessa kuin ne, joilla oli toimintaa kyseisillä alueilla, ja että tämä tilanteen eroavaisuus oikeuttaa sen, että ainoastaan viimeksi mainituilla on oikeus kalastaa kyseisillä alueilla. Niinpä liittymisasiakirjassa määrätyt vaatimukset ovat yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukaiset, ja sovellettavasta erotteluperusteesta on määrätty liittymisasiakirjan 167 artiklan 3 kohdassa ja 354 artiklan 3 kohdassa.

40 On vielä lisättävä, että tätä päätelmää ei horjuta se, että koko yhteisö rahoittaa ETY—Marokko-sopimuksen, josta hyötyvät etusijassa espanjalaiset ja portugalilaiset kalastajat. Itse asiassa ETY:n perustamissopimuksen 2 ja 3 artiklan mukaisen yhteisön eri politiikkojen toteuttamisen rahoitus on niiden valintojen tulos, jotka käyvät ilmi yhteisön budjetista. Niinpä kun yhdenvertaisuuden periaatetta ei ole rikottu, yksityinen henkilö ei voi vedota yhteisön tapaan jakaa budjettinsa.

41 Mitä tulee kantajan vastauksessa esitettyyn oikeudellisen perusteen puuttumista koskevaan kanneperusteeseen, on todettava, että kyseessä on yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan mukainen uusi väite, joka siis täytyy jättää tutkimatta.

42 Joka tapauksessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tämä kanneperuste on perusteeton. Itse asiassa kun liittymisasiakirjan 167 ja 354 artiklassa määritellyissä yhteisön toimivaltaisten viranomaisten Marokon viranomaisille välittämien pyyntöjen valintaperusteissa ei jätetä toimivaltaiselle yhteisön viranomaiselle mitään harkintavaltaa, toimivalta tehdä tapauskohtainen valinta kuului komissiolle ETY:n perustamissopimuksen 155 artiklan nojalla.

43 Edellisistä päätelmistä seuraa, että ensimmäinen kanneperuste on hylättävä.

Toinen kanneperuste: Perustellun luottamuksen suojan periaatteen rikkominen

Asianosaisten väitteet

44 Kantaja väittää, että kun komissio oli kieltäytynyt toimittamasta Marokon viranomaisille kantajan lisenssihakemusta, vaikka komission virkamies oli ilmoittanut Bundesamtille lisenssin olevan myönnetty, komissio rikkoi perustellun luottamuksen suojan periaatetta.

45 Kantaja lisää, että sillä oli täysi syy luottaa tähän suulliseen vahvistukseen, koska sen antoi sama virkamies, joka oli ilmoittanut edellisen vuosineljänneksen osalta lisenssin olevan myönnetty. Komissio ei voi vetäytyä vastuustaan toteamalla, että kyseisellä virkamiehellä ei ole toimivaltaa sitoa komissiota, koska ratkaiseva kysymys on se, onko kyseisen virkamiehen ilmoitus synnyttänyt sellaisen perustellun luottamuksen, jonka perusteella komission olisi kohdeltava kantajaa siten kuin se olisi tehnyt, jos kalastuslupa olisi tosiasiallisesti myönnetty.

46 Komissio kiistää, että sen virkamies olisi voinut tehdä kantajan väittämän ilmoituksen, vaikkakin komissio myöntää virkamiehen voineen antaa väliaikaisen selvityksen Marokon kanssa käytävistä neuvotteluista, ja sillä hetkellä Marokko suhtautui asiaan myönteisesti. Komissio toteaa, että missään tapauksessa sen virkamiehen ilmoitusta ei voida pitää komission sitoutumisena, koska ilmoitus koskee mennyttä aikaa ja koska sen on antanut sellainen virkamies, jolla ei ollut kelpoisuutta puhua komission nimissä eikä sitoa sitä.

47 Lopuksi komissio toteaa, että jos oletetaan kantajan väitteet todeksi, ainoa asia josta komissiota voi moittia on se, että se on antanut kantajalle virheellistä tietoa. Komissio myöntää, että tällainen tiedon antaminen voi joissakin olosuhteissa aiheuttaa korvattavaa vahinkoa tai jopa olla osa käsitettä perusteltu luottamus, mutta

komissio toteaa, että tässä tapauksessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta ei ole vaadittu lausumaan vahingonkorvauksesta, minkä kantajakin myöntää, ja että kantaja ei ole näyttänyt, että sen luottamusta olisi suojeltava tavalla tai toisella. Komissio lisää, että joka tapauksessa jos kantajalle on annettu virheellistä tietoa 17.3. tai 27.4.1993, oikaisu on tapahtunut jo 5.5.1993 eli ennen pyydetyn lisenssin voimaantuloa 15.5.1993.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

48 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että komissiota moititaan siitä, että se on antanut kantajalle virheellisen tiedon lisenssin myöntämisestä, eikä siitä, että se olisi sitoutunut myöntämään kantajalle lisenssin tai välittämään kantajan hakemuksen Marokon viranomaisille.

49 Kun komissio ei ole sitoutunut asennoitumaan kantajaa kohtaan tulevaisuudessa tietyllä tavalla, ei voi olla kysymys perustellun luottamuksen suojan periaatteen rikkomisesta. Tämä periaate pakottaisi komission "kohtelemaan kantajaa kuten komissio olisi tehnyt, jos kalastuslupa olisi tosiasiallisesti myönnetty", kuten kantaja väittää.

50 Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että kantaja ei väitä tehneensä vahinkoa aiheuttaneita päätöksiä komission virkamiehen sille välittämien tietojen perusteella.

51 Tämän takia toinen kanneperuste on hylättävä.

52 Kaikesta edellä esitetystä seuraa se, että kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

53 Työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajan vaatimukset on hylätty, on aiheellista hyväksyä komission vaatimukset ja velvoittaa kantaja korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Kanne hylätään.

2) Kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Lenaerts Schintgen García-Valdecasas

Julistettiin Luxemburgissa 8 päivänä maaliskuuta 1995.

Kirjaaja

H. Jung

Neljännen jaoston puheenjohtaja

K. Lenaerts